

Läroplaner 1988:93—94

Läroplan Allmän del

för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Tim- och kursplaner för:

1988:93 Engelska etapp 2

1988:94 Engelska etapp 3

L₈₂
VUX

Läroplan
865

REF

Innehåll

1988:93	Engelska etapp 2	9
	Mål	9
	Huvudmoment	11
1988:94	Engelska etapp 3	14
	Mål	14
	Huvudmoment	15

Pedagogiska biblioteket

engelska läroplaner
543

14000

000380769

Förord

Denna del av Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna (Lvux 82) innehåller reviderade timplaner och kursplaner för gymnasieskolekurserna - etapp 2 och 3 - i engelska inom komvux och SSV.

Med stöd av 1 kap 12 § vuxenutbildningsförordningen (SFS 1985:288) har Sö fastställt:

- o timplanerna den 25 januari 1988 enligt förordningen (Sö-FS 1987:243) om ändring i förordningen (Sö-FS 1985:42) om riktlinjer för att fastställa timplaner m m för kommunal vuxenutbildning¹
- o kursplanerna den 1 juli 1988.

De nya tim- och kursplanerna gäller från den 1 juli 1988. Tidigare kursplaner för etapp 2 och 3 i engelska - publicerade i Läroplaner 1983:4 och 1983:6 - kan dock fortfarande tillämpas under läsåret 1988/89.

Oavsett val av kursplaner läsåret 1988/89 gäller de timplaner som Sö fastställt den 25 januari 1988 för alla kurser som påbörjas efter den 1 juli 1988.

Kursplanen för engelska etapp 1 har inte reviderats. Gällande kursplan återfinns i Läroplaner 1985:10.

Stockholm i juli 1988

ANDERS FRANZÉN

Inger Hellberg

¹ För SSV sker en anpassning av timplanerna enligt särskilda föreskrifter.

Inledning

Språksyn och språkinlärning

Bakom olika sätt att planera och genomföra språkundervisning finns skilda traditioner och uppfattningar om "vad språk egentligen är". Under mycket lång tid har man, delvis på grund av inflytande från latinundervisningen, sett språk som ett system som skall läras ut.

I början av 1970-talet kom begreppet kommunikativ kompetens i blickpunkten. Med detta menar man förmåga att använda språket effektivt i skilda sammanhang.

I praktiken är det givetvis inte en fråga om att se språk antingen som system eller som ett medel för kommunikation. Kommunikativ kompetens består av flera olika delar. Behärskning av språksystemet är en av dem. De olika synsätten kan emellertid resultera i skilda sätt att genomföra språkundervisning. Arbetar man främst med språket som system, utgår man från dess former och strukturer. Arbetar man däremot i första hand med språket som ett medel för kommunikation, utgår man från ett innehåll, en situation eller en helhet, där språket behövs och används. Föreliggande kursplaner är skrivna utifrån det senare synsättet.

Kommunikativ kompetens

Kommunikativ kompetens beskrivs och definieras på olika sätt av olika språkforskare. I det följande återges en beskrivning som utgjort en av utgångspunkterna för kursplanerna i engelska etapp 2 och 3.

Kommunikativ kompetens omfattar:

Språklig kompetens	Behärskning av språkets grammatik, vokabulär, uttal och stavning.
Pragmatisk kompetens	Förmåga och färdighet i att använda sin språkliga kompetens i olika sociala sammanhang och situationer och tillsammans med olika människor. Förmåga att tolka och producera sammanhängande tal och skrift; insikt i hur ord och satser knyts samman och bildar en helhet.
Strategisk kompetens	Förmåga att använda olika tillvägagångssätt för att lösa problem i kommunikationen så att den inte bryter samman på grund av brister i delar av den språkliga eller pragmatiska förmågan. Sådana tillvägagångssätt eller strategier kan bestå av omformuleringar, användning av synonymer, beskrivningar, frågor, kroppsspråk m m.
Fluency (Flyt)	Förmåga att ledigt uttrycka vad man vill säga och därmed använda sin språkliga, pragmatiska och strategiska kompetens.

För tydlighetens skull kan det vara befogat att sammanfattningsvis lyfta fram några punkter ur det föregående.

- o Kommunikativ kompetens är inte en metod, utan ett mål, som kan uppnås i olika hög grad och på olika sätt. En kommunikativt inriktad undervisning utgår från att språk är ett medel för bl a information och kontakt. Det väsentliga är innehållet i kommunikationen och språket tjänar som uttrycksmedel.
- o Kommunikativ kompetens omfattar förmåga att förstå och använda såväl det skrivna som det talade språket.
- o Om man prioriterar kommunikationsaspekten innebär det inte att man ger avkall på den formella språkkvaliteten. Tvärtom vidgar man kvalitetskraven till att omfatta även andra faktorer.

Kursplanernas mål och huvudmoment

Strukturen i mål och huvudmoment är enkelt uttryckt följande:

Målen anger studiernas inriktning och vilken språkförmåga deltagarna skall sträva efter att tillägna sig i etapp 2 respektive etapp 3. Man måste dock räkna med att deltagarna uppnår olika färdigheter i olika utsträckning.

Huvudmomenten anger vad deltagarna skall arbeta med och hur de skall arbeta för att kunna vidareutveckla sin språkförmåga.

Huvudmomenten har en annorlunda uppläggning än i tidigare kursplaner i engelska. Avsikten med den nya strukturingen är att klarare uttrycka kursplanernas inriktning mot kommunikativa färdigheter. De fyra huvudmomenten är:

- Samtala och diskutera
- Arbeta med att förstå talad och skriven engelska
- Formulera sig i sammanhängande tal
- Formulera sig i sammanhängande skrift

För att uppnå den språkliga kompetens som anges i kursplanernas mål behöver kursdeltagarna arbeta med ordförråd, grammatik, uttal och intonation i anslutning till huvudmomenten. Deltagarna skall också använda ordböcker och andra hjälpmedel.

Föreliggande kursplaner omfattar inget särskilt huvudmoment för samhälls- och kulturorientering, vilket annars är vanligt i kursplaner för språk. Det förutsätts att inläringen inom samtliga huvudmoment knyts till ett sådant innehåll att deltagarna får kännedom om levnadsförhållanden samt sociala, politiska och kulturella företeelser, även om dessa ämnesområden främst är upptagna under momenten Samtala och diskutera och Arbeta med att förstå talad och skriven engelska. Texter, inspelningar, samtalsämnen och bilder skall därför i så stor utsträckning som möjligt väljas så att kursdeltagarna får ökad insikt i hur människor lever i andra kulturer, speciellt engelskspråkiga.

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Engelska etapp 2

Timplan

Högsta antal lektioner: 120

Mål

Genom studierna skall kursdeltagarna tillägna sig en sådan språkförmåga att de kan, vill och vågar använda engelska i olika slags situationer i kontakter med engelsktalande människor i Sverige och utomlands.

Undervisningen skall anpassas till kursdeltagarnas uttrycksbehov, erfarenheter och intressen och leda till att deltagarna förbättrar sin förmåga att använda språket som kommunikationsmedel i tal och skrift.

Studierna skall inriktas mot att kursdeltagarna får ökad kunskap om och förståelse för andra kulturer och levnadssätt.

Deltagarna skall förvärva sådana kunskaper och färdigheter som de har glädje och nytta av i sitt arbete, vid fortsatta studier och på sin fritid.

Kursdeltagarna skall därför skaffa sig en grund för att på egen hand vidareutveckla sina färdigheter i engelska.

Undervisningen skall inriktas mot att deltagarna utvecklar förmåga att ta ansvar för planeringen av sina studier vad avser både innehåll och arbetsformer. De skall tillägna sig den teknik och lära sig använda de hjälpmedel de behöver för att arbeta allt mer självständigt.

Kursdeltagarna skall

- o kunna ge information och delta i samtal och diskussioner som gäller t ex vardagliga förhållanden, familjeliv, intressen och yrkesliv
- o kunna samtala om och diskutera egna erfarenheter, aktuella frågor, sociala och kulturella företeelser
- o kunna följa och förstå huvudinnehållet i autentiskt tal såsom ett vardagssamtal eller en intervju kring en bekant fråga
- o kunna förstå huvudinnehållet i sammanhängande tal och skrift, exempelvis ett föredrag eller en tidningsartikel om ett bekant ämne
- o kunna uttrycka sig i sammanhängande tal och skrift inom sitt erfarenhets-, intresse- eller yrkesområde
- o kunna muntligt och skriftligt kommentera och med egna ord sammanfatta t ex en tidningsartikel, en novell, ett radio- eller tv-program som behandlar aktuella eller vardagliga frågor
- o kunna uppfatta och tolka språklig variation, dvs hur språket anpassas till situation och mottagare
- o kunna uttrycka känslor, åsikter och värderingar i olika sammanhang
- o kunna arbeta självständigt med ordböcker och andra hjälpmedel.

Inom fördjupningsdelen skall kursdeltagarna få möjlighet att arbeta vidare utifrån sina individuella behov och intressen. De kan välja både fortsatt arbete med genomgångna moment och andra uppgifter.

Deltagaren kan exempelvis prioritera arbete med att uttrycka sig muntligt på språket, förstå olika slags talad och skriven engelska eller utveckla sin skrivförmåga.

Huvudmoment

Samtala och diskutera

Deltagarna skall i olika situationer samtala om och diskutera

- egna erfarenheter och intressen
- vardagliga ämnen
- personer, föremål eller platser
- levnadsvillkor och samhällsförhållanden i Sverige och andra länder
- aktuella frågor
- tidningsartiklar, böcker, filmer eller tv-program.

Deltagarna skall arbeta med

- att ta kontakt på olika sätt
- att ge och ta emot information
- att framföra och bemöta åsikter och klagomål
- att framföra, avslå respektive acceptera exempelvis förslag och inbjudningar.

Arbeta med att förstå talad och skriven engelska

Deltagarna skall arbeta med att förstå

- samtal i vardagliga situationer
- intervjuer
- instruktioner
- nyhetsuppläsningar
- tv-program
- meddelanden och brev av olika slag
- enklare tidningstexter
- lättare litterära texter.

Deltagarna skall också få tillfälle att lyssna på inspelningar och läsa texter som anknyter till deras egna yrkes- eller intresseområden.

Deltagarna skall arbeta med material som förmedlar intryck från olika engelskspråkiga områden och från skiftande sociala och kulturella sammanhang. De skall exempelvis skaffa sig kännedom om

- familjeliv, boende, mat, rekreation
- arbetsliv
- sociala förhållanden
- utbildningssystem
- religion
- politik
- kulturliv
- värderingar
- regler för formell och informell samvaro.

Deltagarna skall lyssna eller läsa för att

- skaffa sig information och kunskap
- få nya upplevelser
- få underhållning och nöje
- förbättra sin intonation och sitt uttal
- utvidga sitt ordförråd
- bli medvetna om språkliga variationer.

Graden av förståelse anpassas till typen av framställning och till syftet med lyssnandet eller läsningen.

Formulera sig i sammanhängande tal

Deltagarna skall tala förberett om förhållanden som de känner väl till och är engagerade i. De skall välja ämne efter intresse och erfarenheter och kan t ex uttrycka sig i form av

- beskrivningar av personer
- presentationer av arbetsplatser, stadsdelar eller orter
- berättelser och referat.

Deltagarna skall uttrycka sig i sammanhängande tal för att utveckla sin förmåga att

- strukturera stoff
- anpassa en framställnings innehåll till situation och åhörare.

Talsituationerna bör väljas så att deltagaren talar inför en mindre grupp.

Formulera sig i sammanhängande skrift

Deltagarna skall skriva

- meddelanden och brev av olika slag
- berättelser
- sammanfattningar och kommentarer.

Efter eget val och uttrycksbehov kan deltagarna även skriva

- dialoger
- dagboksanteckningar
- insändare
- annonser
- dikter.

Under skrivarbetet skall deltagarna i samarbete med läraren och varandra få tillfälle att

- samla stoff och strukturera det
- skriva utkast och bearbeta materialet.

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Engelska etapp 3

Timplan

Högsta antal lektioner: 90

Mål

Undervisningen skall anpassas till kursdeltagarnas uttrycksbehov, erfarenheter och intressen och leda till att deltagarna tillägnar sig en god förmåga att använda språket som kommunikationsmedel i tal och skrift.

Genom studierna skall deltagarna uppnå en sådan språkförmåga som krävs för internationella kontakter, och öka sin kunskap om och förståelse för andra kulturer och levnadssätt.

Deltagarna skall förvärva sådana kunskaper och färdigheter som de har glädje och nytta av i sitt arbete, vid fortsatta studier och på sin fritid.

Kursdeltagarna skall befästa och fördjupa sina språkkunskaper och ta ett allt större ansvar för planeringen av sina studier vad avser både innehåll och arbetsformer.

Studierna skall leda till att kursdeltagarna på egen hand kan vidareutveckla sin förmåga att använda engelska i olika sammanhang.

Kursdeltagarna skall

- o kunna ge information och delta i samtal och diskussioner både i privat- och yrkesliv
- o kunna samtala om och diskutera egna erfarenheter, aktuella frågor, sociala och kulturella företeelser och därvid kunna hävda och argumentera för en åsikt samt förstå och bemöta olika slags argumentation
- o kunna följa och förstå autentiskt tal såsom en diskussion eller en tv-intervju

- o kunna förstå huvudinnehållet i sammanhängande tal och skrift, exempelvis ett föredrag eller en tidningsartikel av allmänt intresse eller med anknytning till det egna erfarenhets-, intresse- och yrkesområdet
- o kunna uttrycka sig i sammanhängande tal och skrift på en god språklig nivå inom sitt erfarenhets-, intresse- eller yrkesområde
- o kunna muntligt och skriftligt kommentera och med egna ord sammanfatta en tidningsartikel, en roman, en facktext, ett radio- eller tv-program
- o kunna uppfatta och tolka språklig variation i tal och skrift och i viss mån kunna anpassa sitt språk till situation och mottagare
- o kunna uttrycka känslor, åsikter och värderingar i olika sammanhang på ett nyanserat sätt
- o kunna arbeta självständigt med ordböcker och andra hjälpmedel.

Inom fördjupningsdelen skall kursdeltagarna få möjlighet att arbeta vidare utifrån sina individuella behov och intressen. De kan bl a utveckla färdigheter som de behöver för att använda språket i yrkessammanhang.

Deltagaren kan exempelvis prioritera arbete med att uttrycka sig muntligt på språket, förstå olika slags talad och skriven engelska eller utveckla sin skrivförmåga.

Huvudmoment

Samtala och diskutera

- Deltagarna skall i olika situationer, både informella och formella, samtala om och diskutera
- egna erfarenheter och intressen
  - yrkesförhållanden
  - personer, föremål eller platser
  - levnadsvillkor och samhällsförhållanden i Sverige och andra länder
  - aktuella frågor och debattämnen
  - tidningsartiklar, böcker, filmer eller tv-program.

Deltagarna skall arbeta med

- att inleda och avsluta samtal och diskussioner
- hur man påverkar innehållet, tar ordet, gör ett inlägg och lämnar över ordet
- att argumentera för åsikter och värderingar.

Arbeta med att förstå talad och skriven engelska

Deltagarna skall arbeta med att förstå och tillgodogöra sig

- samtal i såväl informella som mer formella situationer
- intervjuer
- detaljerade instruktioner
- nyhetsuppläsningar
- tv-program och filmer
- meddelanden och brev av olika slag
- tidningstexter
- facklitteratur
- litterära texter.

Deltagarna skall också få tillfälle att lyssna på inspelningar och läsa texter som behandlar deras egna yrkes- och intresseområden.

Deltagarna skall arbeta med material som förmedlar intryck från olika engelskspråkiga områden och från skiftande sociala och kulturella sammanhang. De skall exempelvis skaffa sig kännedom om

- familjeliv, boende, mat, rekreation
- arbetsliv
- sociala förhållanden
- utbildningssystem
- religion
- politik
- samhällsförändringar
- kulturliv
- värderingar
- regler för formell och informell samvaro
- kroppsspråk.

Deltagarna skall lyssna eller läsa för att

- skaffa sig information och kunskap
- få nya upplevelser
- få underhållning och nöje
- förbättra sin intonation och sitt uttal
- utvidga sitt ordförråd
- få nya idéer och argument
- bli medvetna om språkliga variationer och om hur syfte, mottagare och situation påverkar innehåll och form.

Formulera sig i sammanhängande tal

Deltagarna skall tala förberett om förhållanden som de känner väl till och är engagerade i. De skall välja ämne efter intresse och erfarenheter och kan t ex uttrycka sig i form av

- berättelser och referat
- analyser, kommentarer och argumenterande framställningar
- redogörelser med anknytning till deras egna yrkes- eller intresseområden.

Deltagarna skall uttrycka sig i sammanhängande tal för att utveckla sin förmåga att

- strukturera stoff
- anpassa en framställnings innehåll och språk till situation och åhörare.

Talsituationerna bör väljas så att deltagaren talar inför en mindre grupp.

Formulera sig i sammanhängande skrift

Deltagarna skall skriva

- meddelanden och brev av olika slag
- berättelser
- instruktioner
- sammanfattningar, kommentarer och analyser.

Efter eget val och uttrycksbehov kan deltagarna även skriva

- dialoger
- dagboksanteckningar
- insändare
- tidningsnotiser
- broschyrer
- annonser
- dikter.

Under skrivarbetet skall deltagarna i samarbete med läraren och varandra

- analysera skrivuppgiften i fråga om ämne, syfte, mottagare och stil
- samla stoff och strukturera det
- skriva utkast och bearbeta materialet.

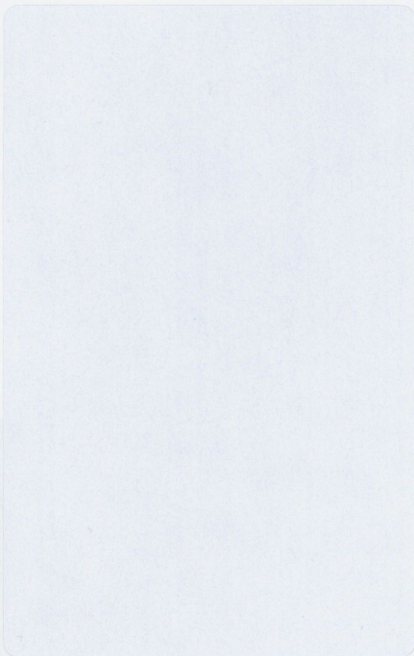
Kurskoder

		Högsta antal lektioner
Engelska 2	6030002	120
Engelska 3	6030003	90

PEDAGOGISKA
BIBLIOTEKET

Ansvarig utgivare: Leif Davidsson,
Skolöverstyrelsen, 106 42 Stockholm
Redaktör: Inger Hellberg
Redaktionens adress: Skolöverstyrelsen, 106 42 Stockholm
Telefon: 08-783 24 94 redaktören direkt; SÖ:s vx 783 20 00
Separatexemplar till särskilt pris: Liber, Kundtjänst Utbildnings-
förlaget, 162 89 Stockholm. Telefon 08-739 96 60
Prenumeration: Liber, Prenumeration Utbildningsförlaget,
162 89 Stockholm. Telefon 08-739 96 10

Utges av Utbildningsförlaget
Svenskt Tryck Stockholm 1988 817429

ISBN 91-47-03023-2
ISSN 0283-491X